

s A. U-em ohroženým a k obraně nuceným a jednal-li tedy v afektu, --- stal se beztrestným podle § 2 písm. e) tr. zák. z důvodu putativní nutné obrany, — a dále, že v případě tom jest nesprávné zjištění, že obžalovaný překročil meze nutné obrany; překročil-li však podle rozsudkového zjištění meze nutné obrany z poděšení, ze strachu nebo z leknutí, měl mu býti přiznán důvod beztrestnosti podle § 2 písm. g) tr. zák. (§ 281 čís. 9 b) tn. ř.); 3. že zjištění subjektivní nutné obrany se strany jedné a překročení mezi nutné obrany s druhé strany jsou navzájem neslučitelná (§ 281 čís. 5 tr. ř.). Zmateční stížnost snaží se tu vytvořiti právní stav, jakoby v zákoně vůbec nebylo poslední věty § 2 písm. g) tr. zák. Skutečnost nalézacím soudem zjištěná, že se obžalovaný mohl sice považovati za ohrožena a k obraně nucena, že však vybočil z meze nutné obrany jen ze strachu, nezbujuje ho zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. Tato nedbalost ve smyslu poslední věty § 2 písm. g) tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, k odvrácení útoku podniknutého, nýbrž na poměr tohoto skutku k rozsahu nutné obrany; nedbalost ta spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany, ba stačí tu i nedbalost nevědomá. Tímto výkladem zákona řídil se i nalézací soud a s hlediska § 335 tr. zák. nemusil zjistiti, že stěžovatel byl si vědom nadměrnosti skutku, stačilo, že jest v rozsudku zjištěna možnost poznání nadměrnosti té na straně stěžovatelově.

Čís. 3676.

Pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli. Nezáleží na podnětu, z něhož k tomu došlo, ani na účelu tohoto skutkového stavu.

V subjektivním směru se nevyžaduje, by pachatel měl vůli směřující k tomu, by předmět, jež přechovává, zůstal ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu.

I ke skutkové podstatě zločinu podle § 13 čís. 1 zák. čís. 50/1923 se vyhledává zlý úmysl, ten se však vyčerpává již ve vědomí pachatelově, že přechovává, t. j. má u sebe, doma nebo na místě, kam má přístup, bez úředního povolení některý z předmětů v onom § vypočtených.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1929, Zm II 299/29.)

N e j v y š š í s o u d jako zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedovoleného ozbrojování podle § 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc k novému projednání a rozhodnutí témuž sborovému soudu první stolice.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 13, čís. 1 zák. na ochranu

republiky, spáchaným tím, že přechovával v roce 1928 ve F. bez úředního povolení ruční granát, číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc se tohoto důvodu zmatečnosti vytýká napadenému rozsudku mylné právní posouzení subjektivní stránky onoho zločinu. Vyslovuje-li stížnost v tom směru právní názor, že se vyhledává po této stránce ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaného nedovoleným přechováváním některého z předmětů v tomto ustanovení zákona vypočtených, by pachatel měl vůli přechovávat takový předmět za tím účelem, by tento předmět byl ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu, je zřejmě na omylu; neboť tento názor, jenž spočívá zřejmě na mylném výkladu pojmu »přechovávání« podle § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky, nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu ani v účelu onoho ustanovení zákona. Pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli (Milota, zákon na ochranu republiky, str. 53). Na podnětu, z něhož k tomu došlo, a na účelu tohoto skutkového stavu nezáleží. V důsledku toho nevyžaduje se ani k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 13, čís. 1. zák. na ochranu republiky, spáchaného nedovoleným přechováváním některého z předmětů v tomto ustanovení zákona uvedených, by pachatel měl vůli směřující k tomu, by předmět, jež přechovává, zůstal ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu.

Nelze však stížnosti upříti oprávnění, pokud po stránce věcné namítá, že názor napadeným rozsudkem vyslovený, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky nevyhledává zlý úmysl, je právně mylný, a pokud tím chce zřejmě vyjádřiti, že v rozsudku odsuzujícím pachatele pro onen zločin musí býti zjištěn zlý úmysl pachatelův a že napadený rozsudek zlý úmysl obžalovaného nezjišťuje. Ustanovení první věty § 1 tr. zák., podle něhož se vyžaduje ke zločinu zlý úmysl, platí pro celý obor trestního práva, tedy i pro zločiny podle zákona na ochranu republiky, najmě i pro zločiny, jímž byl obžalovaný uznán vinným. Zlý úmysl, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaného tím, že pachatel přechovával bez úředního povolení některý z předmětů v tomto ustanovení zákona uvedených, vyčerpává se již ve vědomí pachatele, že přechovává, t. j. má u sebe, doma nebo na místě, kam má přístup, bez úředního povolení některý z předmětů v § 13, čís. 1 zák. na ochranu republiky vypočtených. Toto vědomí obžalovaného není však v napadeném rozsudku náležitě zjištěno. V údajích rozhodovacích důvodů, že obžalovaný sám doznal, že ruční granát, jež obdržel od Ludvíka K-e do uschování, měl téměř 4 měsíce u sebe ve skříni uschovaný, lze sice spatřovati poukaz k tomu, že obžalovaný věděl, že přechovává v onom smyslu ruční granát, avšak rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný byl si toho vědom, že přechovává tento ruční granát bez úředního povolení. Náležitého zjištění v tomto směru bylo tu však třeba tím spíše, an se obžalovaný hájil při hlavním přelíčení v ten smysl, že zpravil prostřednictvím jiné osoby policejní ředitelství v M. O. o tom,

že K. přechovává ruční granát, že ukázal policejnímu komisaři H-ovi, který ho v této záležitosti vyhledal, výkres ručního granátu K-ova a slíbil mu, že mu onen ruční granát opatří, a že, obdržev později tento granát od K-e oznámil to ihned řečenému policejnímu komisaři a naznačil mu zároveň místo, kde policie má granát u obžalovaného hledat.

Čís. 3677.

Osobu, podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo je nutným důsledkem práva uvedeného v § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno (§ 98 a) tr. zák., § 2 odst. 2 zák. o útisku).

Pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemá jinakého dalšího účinku než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti; jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1929, Zm II 238/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 18. května 1929, pokud jím byl obžalovaný byv obžalován pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 411 tr. zák. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, bera při tom zřetel na pravoplatné odsouzení pro přestupek podle § 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., věcně však jen tohoto zmatku, namítá stížnost, že nalézací soud podřadil skutek obžalovanému za vinu kladený, v němž obžaloba spatřovala zločin podle § 81 tr. zák., pod ustanovení § 411 tr. zák., aniž uvažoval a vyslovil se o tom, zda skutek, o nějž tu jde, nenaplnňuje skutkovou podstatu zločinu vydírání podle § 98 a) tr. zák. nebo přečinu útisku podle § 2 odst. (2) zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., které podléhají přísnějšímu trestu než přestupek podle § 411 tr. zák. V tomto směru nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, jež dbajíc zásady platné pro uplatňování zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř. veřejným obžalobcem, nedomáhá se toho, by v úvahu přicházející skutek obža-